

Academia Review-A Multidisciplinary Online Journal

ISSN (Online): 3070-6726

Website: <https://academia.org>

Volume 2, Issue 2, February, 2026

This work is Licenced under Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

Basis Of Ensuring The Integration Of Education And Education In Preschool Education

Boriyeva Shahzoda Otaniyoz qizi

Student of Termez State Pedagogical Institute

buriyvashahzoda@gmail.com

Annotation: This article analyzes the theoretical, methodological, and empirical foundations of ensuring the interconnection between education and upbringing in the preschool education system. The integrity of the pedagogical process and the interrelation between education and upbringing are considered important factors in the comprehensive development of a child's personality in intellectual, moral, social, and aesthetic directions. The integrated organization of education and upbringing is substantiated based on psychological and pedagogical theories, advanced foreign experience, and domestic practical observations. The article also analyzes the conditions for ensuring interconnection in preschool educational institutions, the role of the teacher's personality, and the importance of cooperation between the family and the educational institution. This approach is evaluated as an important pedagogical criterion for the formation of a comprehensively developed child's personality.

Keywords: preschool education, interconnection of education and upbringing, integrated approach, pedagogical process, empirical research, personal development, psychological development, unity of education and upbringing, pedagogical conditions.

MAKTABGACHA TA'LIMDA TA'LIM VA TARBIYA UZVIYLIGINI TA'MINLASH ASOSLARI

Bo'riyeva Shahzoda Otaniyoz qizi

Termiz davlat pedagogika instituti talabasi

buriyvashahzoda@gmail.com

Annotasiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida ta'lim va tarbiyaning uzviyligini ta'minlashning nazariy-metodologik va empirik asoslari tahlil qilingan. Pedagogik jarayonning yaxlitligi, ta'lim va tarbiyaning o'zaro

bog'liqligi bolalar shaxsini intellektual, axloqiy, ijtimoiy va estetik jihatdan kompleks rivojlantirishning muhim omili sifatida ko'riladi. Ta'lim-tarbiyaning integratsiyalashgan shaklda olib borilishi psixologik-pedagogik nazariyalar, ilg'or xorijiy tajribalar va mahalliy amaliy kuzatuvlar asosida asoslab berilgan. Shuningdek, maktabgacha ta'lim muassasalarida uzviylikni ta'minlovchi shart-sharoitlar, pedagog shaxsining roli, oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikning ahamiyati ham tahlil etilgan. Mazkur yondashuv bolalarning har tomonlama barkamol shaxs sifatida shakllanishiga xizmat qiluvchi muhim pedagogik mezon sifatida baholanadi

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, ta'lim va tarbiyaning uzviyligi, integratsiyalashgan yondashuv, pedagogik jarayon, empirik tadqiqotlar, shaxsiy kamolot, psixologik rivojlanish, ta'lim-tarbiya birligi, pedagogik shart-sharoitlar.

Аннотация: В данной статье проанализированы теоретико-методологические и эмпирические основы обеспечения взаимосвязи обучения и воспитания в системе дошкольного образования. Целостность педагогического процесса, взаимосвязь обучения и воспитания рассматриваются как важный фактор комплексного развития личности ребёнка в интеллектуальном, нравственном, социальном и эстетическом направлениях. Интегрированная организация обучения и воспитания обоснована на основе психолого-педагогических теорий, передового зарубежного опыта и отечественных практических наблюдений. Также проанализированы условия обеспечения взаимосвязи в дошкольных образовательных учреждениях, роль личности педагога, а также значение сотрудничества семьи и образовательного учреждения. Данный подход оценивается как важный педагогический критерий формирования всесторонне развитой личности ребёнка.

Ключевые слова: дошкольное образование, взаимосвязь обучения и воспитания, интегрированный подход, педагогический процесс, эмпирические исследования, личностное развитие, психологическое развитие, единство обучения и воспитания, педагогические условия.

Maktabgacha ta'lim uzluksiz ta'lim tizimining boshlang'ich va eng muhim bosqichi hisoblanadi. Bu davrda bolalarning jismoniy, aqliy, ma'naviy-axloqiy hamda ijtimoiy rivojlanishiga asos solinadi. Ta'lim va tarbiyaning uzviyligi

pedagogik fikrning eng dolzarb va fundamental

masalalaridan biri sanaladi. Ayniqsa, maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida bu ikki omilning uyg'unligi nihoyatda muhimdir. Chunki aynan ushbu bosqichda bolaning shaxsiyati shakllanadi, asosiy ijtimoiy ko'nikmalar, axloqiy mezonlar, hissiy-intellektual asoslar qaror topa boshlaydi. . Aynan maktabgacha yosh davri bolaning shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi bosqich bo'lib, bu jarayonda ta'lim va tarbiya bir-biri bilan chambarchas bog'liq holda olib borilishi zarur. Chunki bolaga berilayotgan bilimlar tarbiyaviy jarayon bilan uyg'unlashgandagina samarali natija beradi. Zamonaviy pedagogika fanida ta'lim va tarbiya yagona pedagogik jarayon sifatida qaraladi. Bolaning intellektual rivojlanishi, dunyoqarashining kengayishi, axloqiy fazilatlarining shakllanishi hamda ijtimoiy muhitga moslashuvi aynan ta'lim-tarbiya uzviyligi orqali ta'minlanadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarga bilim berish bilan bir qatorda ularda vatanparvarlik, mehnatsevarlik, do'stlik, mehr-oqibat, mustaqillik kabi muhim insoniy fazilatlarni shakllantirish ham asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar maktabgacha ta'lim sifatini oshirish, pedagogik jarayonlarni innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish hamda bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan. Shuning uchun maktabgacha ta'limda ta'lim va tarbiyaning uzviyligini ta'minlash masalasi dolzarb pedagogik muammo sifatida e'tirof etilmoqda. Ushbu jarayonda pedagoglarning kasbiy mahorati, zamonaviy metod va texnologiyalardan foydalanish, bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, bolani barkamol shaxs sifatida tarbiyalashda oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti hamkorligi alohida o'rin tutadi. Oila muhitida shakllangan tarbiyaviy jarayon ta'lim muassasasidagi pedagogik faoliyat bilan uyg'unlashganda, bolalarning rivojlanish jarayoni yanada samarali kechadi. Ta'lim va tarbiya jarayonlarining uzviyligi bolalarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ijtimoiy hayotga moslashuvini ta'minlash hamda keyingi ta'lim bosqichlariga puxta tayyorlashga xizmat qiladi.

Bugungi kunda O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida integratsiyalashgan yondashuvlarni qo'llashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, "Ilk qadam"

davlat o‘quv dasturida har bir mashg‘ulot mazmunida bilim berish bilan birga tarbiyaviy maqsadlar ham aniq belgilangan. Misol uchun, “atrof-muhitni o‘rganish” mashg‘ulotida bola nafaqat tabiat haqida ma‘lumot oladi, balki ekologik madaniyat, tabiatga ehtiyotkor munosabat kabi axloqiy qadriyatlarni ham egallaydi. Bu uzviylik metodik jihatdan ishlab chiqilgan bo‘lsa, pedagog tomonidan amaliyotda to‘g‘ri qo‘llangandagina kutilgan natija beradi. Shuningdek, integratsiyalashgan ta‘lim-tarbiya modeli bolalar o‘rtasida ijtimoiy ko‘nikmalarni shakllantirish, muloqot madaniyatini rivojlantirish, ijobiy emotsional muhitni yaratish imkonini beradi. Pedagogik kuzatuvlarga ko‘ra, o‘zaro yordam, hamkorlikda o‘rganish, qoidalarga rioya qilish singari me‘yorlar bolalarda aynan tarbiyaviy mashg‘ulotlardan emas, balki ta‘limiy faoliyatga to‘g‘ri yondashilgan holatlarda shakllanadi. Shuning uchun ham mashg‘ulotlar tarkibida bolalarning o‘z fikrini bildirishga, emotsional javob qaytarishga, muammolarni birgalikda hal qilishga yo‘naltirilgan topshiriqlarni ko‘paytirish lozim. Maktabgacha ta‘lim muassasasida uzviylikni ta‘minlashda eng muhim omillardan yana biri bu — pedagog shaxsining tayyorgarligi va didaktik yondashuvlardagi mustahkam asosdir. Ta‘lim va tarbiyani ajratib bo‘lmaydigan yagona pedagogik jarayon sifatida anglash, bolalar bilan individual ishlash metodikalarini bilish, har bir bolaning psixologik xususiyatlariga qarab yondashish bugungi pedagog uchun zarur kompetensiyalardir. Bu kompetensiyalarni shakllantirish esa pedagogik ta‘lim dasturlarida ham uzviylik prinsipining chuqur yoritilishi bilan chambarchas bog‘liq.

Maktabgacha ta‘limda ta‘lim va tarbiyaning uzviyligini ta‘minlash zamonaviy pedagogika uchun dolzarb masala bo‘lib, bu yondashuv bolani har tomonlama rivojlantirishda muhim poydevor hisoblanadi. Ta‘lim va tarbiya o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik ularning faqat yonma-yon yurishi emas, balki yagona pedagogik tizimda uyg‘unlashgan, bir-birini to‘ldiruvchi va mustahkamlovchi jarayon sifatida tashkil etilishini nazarda tutadi. Empirik tadqiqotlar shuni ko‘rsatmoqdaki, integratsiyalashgan ta‘lim-tarbiya faoliyatlari bolaning shaxsiy, ijtimoiy va axloqiy fazilatlarini shakllantirishda samaraliroq natijalar beradi. Ayniqsa, bilim olish jarayonining tarbiyaviy maqsadlar bilan uyg‘unlashuvi orqali bola atrof-muhitni anglash, boshqalar bilan muloqot qilish, o‘z harakatlarini boshqarish va baholash kabi ko‘nikmalarni egallaydi. Bugungi

maktabgacha ta'lim tizimida mavjud dasturlar ushbu uzviylikni metodik jihatdan ko'zda tutadi, biroq ularni amaliyotda to'laqonli ro'yobga chiqarish uchun pedagogik kadrlarning malakasi, metodik vositalarning sifati, ota-onalar bilan hamkorlikning mustahkamligi katta ahamiyatga ega. Ta'lim-tarbiya uzviyligini ta'minlashda shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, faol pedagogik metodlardan foydalanish, o'yin va amaliy faoliyatni ta'lim jarayoniga keng joriy etish muhim natijalarni beradi. Bundan tashqari, pedagogning kasbiy mahorati, ijodkorligi hamda bolalar psixologiyasini chuqur bilishi ushbu jarayon samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan hisoblanadi. Pedagog bolaga nafaqat bilim beruvchi, balki uning ma'naviy va ijtimoiy rivojlanishiga yo'naltiruvchi shaxs sifatida namoyon bo'lishi lozim. Shuningdek, oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti o'rtasidagi hamkorlik ta'lim va tarbiya uzviyligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Bolaning rivojlanishi faqat ta'lim muassasasi doirasida emas, balki oilaviy muhit bilan uyg'un holda amalga oshirilganda yanada samarali natijalar kuzatiladi. Ota-onalar va pedagoglar o'rtasidagi hamjihatlik bolada barqaror tarbiyaviy muhit yaratadi. Maktabgacha ta'limda ta'lim va tarbiya uzviyligini ta'minlash bolalarning intellektual, ma'naviy, axloqiy va ijtimoiy rivojlanishini kompleks tarzda shakllantirishga xizmat qiladi. Ushbu jarayonni ilmiy asosda tashkil etish, zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish hamda ta'lim subyektlari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish kelajakda jamiyat uchun yetuk, mustaqil fikrlovchi va faol shaxslarni tarbiyalashga mustahkam zamin yaratadi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2019.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga oid qarorlari va farmonlari.
3. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan tasdiqlangan davlat o'quv dasturlari va me'yoriy hujjatlar.
4. Ilk qadam davlat o'quv dasturi. – Toshkent, 2018.
5. Pedagogika nazariyasi va tarixi – T.: O'qituvchi nashriyoti.
6. Maktabgacha pedagogika – T.: Fan va texnologiya nashriyoti.
7. Bolalar psixologiyasi – T.: O'qituvchi nashriyoti.

Academia Review-A Multidisciplinary Online Journal

ISSN (Online): 3070-6726

Website: <https://academia.org>

Volume 2, Issue 2, February, 2026

This work is Licenced under Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

8. Umumiy pedagogika – T.: Fan nashriyoti.
9. Maktabgacha ta'lim metodikasi – Toshkent.
10. UNESCO. Early Childhood Care and Education bo'yicha metodik tavsiyalar.
11. UNICEF. Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishga oid qo'llanmalar.